

ІМЕНІ ВИДАТНОГО БІОХІМІКА

IV Парнасівська конференція (Вроцлав, Польща, 15—17 вересня 2002 р.)

Конференції, присвячені пам'яті видатного українського та польського біохіміка Якуба Кароля Парнаса, стали вже традиційними. Це, присуті, зустрічі українських і польських вчених, які збираються, щоб проаналізувати та обговорити найважливіші питання сучасної біохімічної науки.

У 1920—1941 рр. професор Парнас розгорнув наукові дослідження в університеті Яна Казімежа у Львові і створив тут всесвітньо відому біохімічну школу. Під час Другої світової війни він працював у Радянському Союзі: спочатку в Уфі, де плідно співробітничав з Інститутом біохімії Академії наук України, а потім — у Москві.

Перша Парнасівська конференція відбулась у 1996 р. у Львові. Тоді ж було прийнято рішення щодо проведення таких заходів під патронатом Польського та Українського біохімічних товариств раз на два роки, по черзі у Польщі та в Україні. Друга Парнасівська конференція проходила в 1998 р. у Гданську (Польща), а третя — в 2000 р. знову у Львові.

15—17 вересня 2002 р. у Вроцлаві (Польща) на базі місцевого університету відбулася чергова IV Парнасівська конференція. Її проводили у рамках урочистих заходів, організованих з нагоди 300-річчя Вроцлавського університету. Всього у форумі взяли участь 110 науковців, з них 60 — з України. До складу української делегації, очолюваної академіком НАН України С. Комісаренком, входили біохіміки та молекулярні біологи з п'яти установ Національної академії наук (інститутів біохімії ім. О.В. Палладіна; молекулярної біології і генетики; мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного; експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.С.Кавецького; біології клітини), а також учені, які працюють в установах Академії медичних наук (зокрема, в Інституті геронтології), навчальних закладах (Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Львівському національному університеті імені Івана Франка, Львівському державному медичному університеті) тощо.

Група учасників ІV Парнасівської конференції. Зліва направо: член-кореспондент НАН України Н. Гула, президент УБТ академік НАН України С. Комісаренко, кандидат біологічних наук Л. Борисова, професор А. Джугай, доктор біологічних наук Л. Дробот, кандидат біологічних наук З. Протасова, доктор біологічних наук професор С. Костерін та член-кореспондент НАН України А. Риндич

Чимало українських учених одержали фінансову грантову підтримку з боку Польської академії наук, Інституту експериментальної біології ім. Ненцького (Варшава), а також Регіонального європейського бюро ЮНЕСКО з науки.

Конференція була присвячена винятково актуальній проблемі сучасної біохімії, молекулярної та клітинної біології — молекулярним механізмам клітинної активації, передачі внутрішньоклітинних сигналів та їхнім ферментам-мішеням.

До складу білатерального Організаційного комітету конференції входили 22 польські та українські вчені. Від України його співголовою був академік С. Комісаренко (президент Українського біохімічного товариства), від Польщі — професори Й. Баранська (президент Польського біохімічного товариства) та А. Джугай.

Проведенню конференції передувала велика організаторська робота. Протягом 2001—2002 років відбувалися попередні зустрічі польсько-української робочої групи оргкомітету, під час яких її учасники обговорювали найважливіші питання, що стосувалися наукової концепції конференції, її програми та структури, кандидатур доповідачів для усних доповідей, фінансово-економічних аспектів, побутових умов під час майбутнього перебування української делегації у Вроцлаві, культурної програми тощо. Члени оргкомітету протягом останнього року майже щотижнево (а в останній перед конференцією місяць — щоденно) оперативно обмінювалися інформацією щодо виконання актуальних організаційних завдань з допомогою засобів електронного зв'язку. Така оперативність, безперечно, сприяла ефективному вирішенню багатьох поточних питань.

На урочистому відкритті конференції виступили президенти Польського та Українського біохімічного товариств професор Й. Баранська та академік НАН України С. Комісаренко, а також один з організаторів конференції професор А. Джугай (Вроцлав), офіційні особи, які представляли регіональну і міську владу, керівництво Вроцлавського університету, а також професор І. Головацький (Львів). Вони відзначали видатну роль професора Я.К. Парнаса у розвитку біохімічної науки, підкреслювали велике значення подальшого співробітництва між польськими та українськими біохіміками у вивченні найважливіших проблем сучасної біохімії і клітинної біології.

З пленарними науковими лекціями виступили: професор Я. Отлевський (Вроцлав), академік НАН України С. Комісаренко (Київ), професор Kai Сімонс (Дрезден).

На конференції працювали п'ять наукових секцій: «Метаботропні рецептори і передача внутрішньоклітинних сигналів», «Внутрішньоклітинна сигналізація та клітинна диференціація», «Імунна система і внутрішньоклітинна сигналізація», «Ферменти-мішені внутрішньоклітинних сигналів» та «Сигнали, що індукуються іонотропними рецепторами та потенціалзалежними каналами».

На сесії стендових доповідей було представлено 51 повідомлення. На цій сесії відбувся конкурс робіт молодих учених, які подали 18 молодіжних стендових повідомлень. Авторитетна комісія, до якої входили як польські, так і українські вчені, ретельно проаналізувала їх наукове значення, творчий потенціал конкурсантів, їхнє вміння відповідати на запитання та аргументовано відстоювати свої наукові погляди. Визначено двох переможців конкурсу: з боку України — аспірантку К. Шостак (Інститут молекулярної біології і генетики НАН України; авторський колектив — К. Шостак, В. Дмитренко, О. Гаріфулін, В. Розуменко, О. Хоменко, Я. Зозуля, Я. Зехетнер, В. Кавсан), з боку Польщі — молодого науковця Р. Чайковського (Інститут експериментальної біології ім. Ненцького, авторський колектив — Р. Чайковський, В. Банашевич, П. Шабала, О. Ілнитська, Л. Дробот, Й. Баранська). Переможцям вручено премії та почесні відзнаки.

Загалом конференція сприяла подальшому розвитку надзвичайно цікавого напрямку сучасної біохімії, молекулярної та клітинної біології, спрямованого на з'ясування механізмів передачі внутрішньоклітинних сигналів. Розглянуто реальний стан, проаналізовано перспективи цих досліджень.

Конференція дала змогу активізувати персональні наукові контакти між польськими та українськими вченими, стала новим імпульсом для поглиблення наукових зв'язків та співпраці між Польським і Українським біохімічними товариствами.

Втім, зазираючи вперед, будемо сподіватися, що у наступній Парнасівській конференції від України візьмуть участь вчені не лише з Києва та Львова, а й з інших наших міст. Ця конференція відбудеться у Києві в 2005 р.

Президія Центральної ради Українського біохімічного товариства висловлює щирі подяку Вроцлавському університету, Державному комітету Польщі з наукових досліджень, Польській академії наук, Інституту експериментальної біології ім. Ненцького (Варшава), Регіональному Європейському бюро ЮНЕСКО з науки за фінансове забезпечення проведення IV Парнасівської конференції.

С. КОСТЕРІН,
доктор біологічних наук, професор,
віце-президент Українського
біохімічного товариства